Laborator-Seminar V

Calcul Numeric

UTCN

2020

Interpolare Hermite

Se iau în calcul și valorile derivatelor funcției. Fie datele $(x_i, f^{(k)}(x_i)), i = 0, ..., n, k = 0, ..., m_i, m_i \in \mathbb{N}$. Notăm

$$N=\sum_{i=0}^n(m_i+1),$$

Există un polinom unic $H_{N-1} \in \mathbb{P}_{N-1}$ care verifică

$$H_{N-1}^{(k)}(x_i) = f^{(k)}(x_i)$$

Polinomul H_{N-1} se numește polinomul de interpolare Hermite

Interpolare Hermite

Este definit prin

$$H_{N-1}(x) = \sum_{i=0}^{n} \sum_{k=0}^{m_i} L_{ik}(x) f^{(k)}(x_i)$$

L_{ik} se numesc *polinoame fundamentale Hermite*

$$L_{ik}^{(p)}(x_j) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } i = j \text{ și } k = p \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

Cosiderăm cazul când $m_i = 1$, i = 0, ..., n (osculatory interpolation, interpolare cu noduri duble), i.e. se cunosc valorile $f(x_i)$ și $f'(x_i)$. Avem N = 2n + 2

Interpolare Hermite cu noduri duble

Notații

$$H_{N-1}(x) = \sum_{i=0}^{n} \left(A_i(x) f(x_i) + B_i(x) f'(x_i) \right)$$

$$A_i(x) = \left(1 - 2(x - x_i) \varphi_i'(x) \right) \varphi_i^2(x),$$

$$B_i(x) = (x - x_i) \varphi_i^2(x),$$
unde $\varphi_i(x) = \prod_{j=0, j \neq i}^{n} \frac{x - x_j}{x_i - x_j}.$
Notații
$$z_0 = x_0, z_1 = x_0, z_2 = x_1, z_3 = x_1, \dots, z_{2n} = x_n, z_{2n+1} = x_n$$

Interpolare Hermite cu noduri duble

$$z_{0} f[z_{0}] f[z_{0}, z_{1}] = f'(z_{0}) f[z_{0}, z_{1}, z_{2}]$$

$$z_{1} f[z_{1}] f[z_{1}, z_{2}] f[z_{1}, z_{2}, z_{3}]$$

$$z_{2} f[z_{2}] f[z_{2}, z_{3}] = f'(z_{1}) f[z_{2}, z_{3}, z_{4}]$$

$$z_{3} f[z_{3}] f[z_{3}, z_{4}] f[z_{3}, z_{4}, z_{5}]$$

$$\vdots \vdots \vdots \vdots$$

$$z_{2n-2} f[z_{2n-2}] f[z_{2n-2}, z_{2n-1}] = f'(z_{2n-1}) f[z_{2n-2}, z_{2n-1}, z_{2n}]$$

$$z_{2n-1} f[z_{2n-1}] f[z_{2n-1}, z_{2n}] f[z_{2n-1}, z_{2n}, z_{2n+1}]$$

$$z_{2n} f[z_{2n}] f[z_{2n}] f[z_{2n}, z_{2n+1}] = f'(z_{2n})$$

$$z_{2n+1} f[z_{2n+1}]$$

$$H_{2n+1}f(x) = f[z_{0}] + \sum_{i=1}^{2n+1} (x-z_{0}) \dots (x-z_{i-1})f[z_{0}, \dots, z_{i}]$$

Aproximare cu funcții spline

$$a = x_0 < x_1 < \ldots < x_{n-1} < x_n = b$$

Funcția s_k este un spline de grad k pe [a, b] relativ la x_j dacă

$$s_k\Big|_{[x_j,x_{j+1}]} \in \mathbb{P}_k, \quad j=0,1,\ldots,n-1$$

 $s_k \in C^{k-1}([a,b])$

Restricția $s_{k,j} := s_k \Big|_{[x_i,x_{j+1}]}$ poate fi reprezentată

$$s_{k,j}(x) = \sum_{i=0}^{k} s_{ij}(x - x_j)^i$$
, dacă $x \in [x_j, x_{j+1}]$

Trebuie determinați (k + 1)n coeficienți!

Din faptul că $s_k \in C^{k-1}([a,b])$ deducem că

$$s_{k,j-1}^{(m)}(x_j) = s_{k,j}^{(m)}(x_j), \quad j = 1, 2, \dots, n-1, m = 0, 1, \dots, k-1$$

Avem k(n-1) condiții!

Mai rămân nedeterminați n(k+1) - k(n-1) = k + n coeficienți (grade de libertate).

Dacă S_k reprezintă spațiul funcțiilor spline atunci

$$\dim S_k = n + k$$
.

Spunem că avem un spline de tip interpolator dacă $s_k(x_j) = f_j$, j = 0, 1, ..., n, unde $f_j := f(x_j)$ sunt valori date (n + 1 condiții). Dar tot mai rămân k - 1 valori necunoscute!

Condiții suplimentare

- ► Spline periodice: $s_k^{(m)}(a) = s_k^{(m)}(b), \quad m = 0, 1, ..., k-2$
- Spline de Boor

$$\begin{cases} s_{k,0}(x) = s_{k,1}(x) \\ s_{k,n-2}(x) = s_{k,n-1}(x) \end{cases}$$

Spline naturale: pentru k = 2l - 1 cu $l \ge 2$ $s_k^{(l+j)}(a) = s_k^{(l+j)}(b) = 0, \quad j = 0, 1, \dots, l-2$ $l = 2: k = 3, s_3^{(2)}(a) = s_3^{(2)}(b) = 0 \quad [s_{3,1}^{(2)}(a) = s_{3,n-1}^{(2)}(b) = 0]$ $l = 3: k = 5, \begin{cases} s_5^{(3)}(a) = s_5^{(3)}(b) = 0 \\ s_5^{(4)}(a) = s_5^{(4)}(b) = 0 \end{cases}$

Interpolarea cu spline cubice s₃

Derivata de ordin 2 trebuie să fie continuă!

$$f_i = s_3(x_i), \quad m_i = s_3'(x_i), \quad M_i = s_3''(x_i)$$
  $s_{3,i-1} \in \mathbb{P}_3 \Rightarrow s_3'' \in \mathbb{P}_1 \text{ (liniară)}$ $s_{3,i-1}'(x) = M_{i-1} \frac{x_i - x}{h_i} + M_i \frac{x - x_{i-1}}{h_i}, \quad x \in [x_{i-1}, x_i]$ $s_{3,i-1}(x) = M_{i-1} \frac{(x_i - x)^3}{6h_i} + M_i \frac{(x - x_{i-1})^3}{6h_i} + C_{i-1}(x - x_{i-1}) + \tilde{C}_{i-1}$

Coeficienții C_{i-1} și $\tilde{C}_{i-1}$ se determină din condițiile

$$s_3(x_{i-1}) = f_{i-1}, \quad s_3(x_i) = f_i$$

Interpolare cu spline cubice

$$\tilde{C}_{i-1} = f_{i-1} - M_{i-1} \frac{h_i^2}{6}, \quad C_{i-1} = \frac{f_i - f_{i-1}}{h_i} - \frac{h_i}{6} (M_i - M_{i-1})$$

Valorile M_i sunt necunoscute! Din continuitatea primei derivate în x_i , i.e. $s_3'(x_i^-) = s_3'(x_i^+)$ $(s_3'(x_i^\pm) = \lim_{t \to 0} s_3'(x_i \pm t))$

$$s_{3}'(x_{i}^{-}) = \frac{h_{i}}{6}M_{i-1} + \frac{h_{i}}{3}M_{i} + \frac{f_{i} - f_{i-1}}{h_{i}} =$$

$$= \frac{h_{i+1}}{3}M_{i} - \frac{h_{i+1}}{6}M_{i+1} + \frac{f_{i+1} - f_{i}}{h_{i+1}} = s_{3}'(x_{i}^{+})$$

Obținem sistemul de M-continuitate

$$\mu_i M_{i-1} + 2M_i + \lambda_i M_{i+1} = d_i, i = 1, \dots, n-1$$

$$\mu_{i} = \frac{h_{i}}{h_{i} + h_{i+1}}, \quad \lambda_{i} = \frac{h_{i+1}}{h_{i} + h_{i+1}}$$
$$d_{i} = \frac{6}{h_{i} + h_{i+1}} \left(\frac{f_{i+1} - f_{i}}{h_{i+1}} - \frac{f_{i} - f_{i-1}}{h_{i}} \right)$$

Sistemul are n-1 ecuații și n+1 necunoscute! Este nevoie de încă 2(=k-1) condiții. Acestea pot fi considerate sub forma

$$2M_0 + \lambda_0 M_1 = d_0, \quad \mu_n M_{n-1} + 2M_n = d_n,$$

unde $0 \le \lambda_0, \mu_n \le 1$ și d_0, d_1 sunt valori date.

Pentru a obține spline cubic natural: $\lambda_0=\mu_n=d_0=d_n=0$

$$\begin{bmatrix} 2 & \lambda_0 & 0 & \dots & 0 \\ \mu_1 & 2 & \lambda_1 & \dots & \vdots \\ 0 & \ddots & \ddots & \ddots & 0 \\ \vdots & & \mu_{n-1} & 2 & \lambda_{n-1} \\ 0 & \dots & 0 & \mu_n & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} M_0 \\ M_1 \\ \vdots \\ M_{n-1} \\ M_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} d_0 \\ d_1 \\ \vdots \\ d_{n-1} \\ d_n \end{bmatrix}$$

Se poate rezolva eficient folosind algoritmul Thomas ! Pentru implementarea numerică

$$h_i M_{i-1} + 2(h_i + h_{i+1})M_i + h_{i+1}M_{i+1} = d_i(h_i + h_{i+1})$$

Pentru noduri echidistante $h_i = h$

$$M_{i-1} + 2M_i + M_{i+1} = \frac{12}{h}(f_{i+1} - 2f_i + f_{i-1})$$

Fie $f \in C^2([a,b])$ și fie s_3 spline-ul cubic natural care interpolează funcția f . Atunci

$$\int_{a}^{b} [s_{3}''(x)]^{2} dx \leq \int_{a}^{b} [f''(x)]^{2} dx,$$

egalitatea având loc dacă și numai dacă $f = s_3$.

Formule de cuadratură (formule de integrare numerică)

Considerăm $f:[a,b] \to \mathbb{R}$ o funcție integrabilă

$$I(f) = \int_{a}^{b} f(x) \, dx$$

O formulă de cuadratură constă în schimbarea lui f cu o aproximație f_n (care depinde de $n \ge 0$) și calcularea lui $I(f_n)$ în locul lui I(f), i.e.

$$I_n(f) := I(f_n) = \int_a^b f_n(x) \, dx, \quad n \ge 0$$

Dependența de punctele a și b poate fi marcată prin $I_n(f; a, b)$.

Pentru $f \in C^0([a,b])$ eroarea de cuadrartură $E_n(f) = I(f) - I_n(f)$ verifică

$$|E_n(f)| \le \int_a^b |f(x) - f_n(x)| dx \le (b - a) ||f - f_n||_{\infty}$$

unde $\|g\|_{\infty}=\max_{x\in[a,b]}|g(x)|$. Aproximanta f_n trebuie să fie *ușor* de integrat, de exemplu $f_n\in\mathbb{P}_n$. O abordare naturală ar fi $f_n=\Pi_n f$ (cuadraturi Lagrange)

$$I_n(f;a,b) = \sum_{i=0}^n f(x_i) \int_a^b \varphi_i(x) dx$$

Este un caz particular pentru $\left(\alpha_i = \int_{-\infty}^{\infty} \varphi_i(x) dx\right)$

$$I_n(f;a,b) = \sum_{i=0}^n \alpha_i f(x_i)$$

 x_i -noduri; α_i -coeficienți (ponderi)

Cuadraturi de tip Hermite (de tip interpolator)

$$I_n(f) = \sum_{k=0}^{l} \sum_{i=0}^{n} \alpha_{ik} f^{(k)}(x_i)$$

Spunem că o formulă de cuadratură are gradul de exactitate $r \geq 0$ dacă

$$I_n(f; a, b) = I(f) \Leftrightarrow E_n(f) = 0, \quad f \in \mathbb{P}_r$$

și
$$\exists g \in \mathbb{P}_{r+1}$$
 a.î. $E_n(g) \neq 0$.

Regula dreptunghiului (midpoint)

Funcția f este înlocuită cu o funcție constantă egală cu $f\left(\frac{a+b}{2}\right)$

$$I_0(f) = (b-a)f(\frac{a+b}{2})$$

$$\alpha_0 = b - a \quad x_0 = \frac{a+b}{2}$$

Dacă $f \in C^2([a,b])$ atunci

$$E_0(f) = \frac{(b-a)^3}{24} f''(\xi), \quad \xi \in (a,b)$$

 $E_0(f) = 0$ pentru funcții constante sau afine. Avem gradul de exactitate 1!

Formula dreptunghiului compusă

Funcția f se înlocuiește cu polinomul de interpolare de grad zero pe porțiuni construit pe m subintervale de dimensiune $H=(b-a)/m,\ m\geq 1$. Fie nodurile de cuadratură

$$x_k = a + \frac{(2k+1)H}{2}, \quad k = 0, 1, \dots, m-1$$

$$I_{0,m}(f) = H \sum_{k=0}^{m-1} f(x_k), \quad m \ge 1$$

$$E_{0,m}(f) = I(f) - I_{0,m}(f) = \frac{b-a}{2A} H^2 f''(\xi), \quad \xi \in (a,b)$$

Avem gradul de exactitate 1!

Formula trapezului

Funcția feste înlocuită cu $\Pi_1 f$ (polinomul de interpolare Lagrange de grad 1 relativ la nodurile $x_0 = a$ și $x_1 = b$). Formula de cuadratură rezultată are nodurile $x_0 = a$, $x_1 = b$ și ponderile $\alpha_0 = \alpha_1 = \frac{b-a}{2}$, *i.e.*

$$I_1(f) = \frac{b-a}{2}[f(a)+f(b)]$$

Dacă $f \in C^2([a,b])$ atunci

$$E_1(f) = -\frac{(b-a)^3}{12}f''(\xi), \quad \xi \in (a,b)$$

Avem gradul de exactitate 1!

Formula trapezului compusă

Funcția f se înlocuiește cu polinomul de interpolare de grad unu pe porțiuni construit pe m subintervale de dimensiune $H=(b-a)/m,\ m\geq 1$. Fie nodurile de cuadratură

$$x_k = a + kH, \ k = 0, \dots, m$$

$$I_{1,m}(f) = \frac{H}{2} \sum_{k=0}^{m-1} [f(x_k) + f(x_{k+1})]$$

$$I_{1,m}(f) = H \left[\frac{1}{2} f(x_0) + f(x_1) + \dots + f(x_{m-1}) + \frac{1}{2} f(x_m) \right]$$

$$E_{1,m}(f) = I(f) - I_{1,m}(f) = -\frac{b-a}{12} H^2 f''(\xi), \quad \xi \in (a,b).$$

Avem gradul de exactitate 1!

Formula Cavalieri-Simpson

Funcția feste înlocuită cu $\Pi_2 f$ (polinomul de interpolare Lagrange de grad 2 relativ la nodurile $x_0=a, \ x_1=\frac{a+b}{2} \ \text{și} \ x_2=b$). Formula de cuadratură rezultată are nodurile $x_0=a, \ x_1=\frac{a+b}{2}, \ x_2=b \ \text{și}$ ponderile $\alpha_0=\alpha_2=\frac{b-a}{6} \ \text{și} \ \alpha_1=\frac{4(b-a)}{6} \ \textit{i.e.}$

$$I_2(f) = \frac{b-a}{6} \left[f(a) + 4f\left(\frac{a+b}{2}\right) + f(b) \right]$$

Dacă $f \in C^4([a,b])$ atunci

$$E_2(f) = -\frac{(b-a)^5}{2880}f^{(4)}(\xi), \quad \xi \in (a,b)$$

Avem gradul de exactitate 3!

Formula Cavalieri-Simpson compusă

Funcția f se înlocuiește cu polinomul de interpolare de grad doi pe porțiuni construit pe m subintervale de dimensiune $H=(b-a)/m,\ m\geq 1$. Fie nodurile de cuadratură

$$x_k = a + \frac{kH}{2}, \quad k = 0, \dots, 2m$$

$$I_{2,m}(f) = \frac{H}{6} \left[f(x_0) + 2 \sum_{r=1}^{m-1} f(x_{2r}) + 4 \sum_{r=0}^{m-1} f(x_{2s+1}) + f(x_{2m}) \right]$$

Eroarea de cuadratură

$$E_{2,m}(f) = I(f) - I_{2,m}(f) = -\frac{b-a}{180} (\frac{H}{4})^4 f^{(4)}(\xi),$$

unde $\xi \in (a, b)$. Avem gradul de exactitate 3!

$$\int_0^{2\pi} x e^{-x} \cos(2x) \, dx = \frac{\left[3(e^{-2\pi} - 1) - 10\pi e^{-2\pi}\right]}{25} \approx -0.122122$$

Formule de cuadratură Hermite (formula trapezului corectată)

$$I_c(f) = \frac{b-a}{2} [f(a) + f(b)] + \frac{(b-a)^2}{12} [f'(a) - f'(b)]$$
$$E_c(f) = \frac{(b-a)^5}{720} f^{(4)}(\xi), \ \xi \in (a,b)$$

$$I_{c,m}(f) = \frac{b-a}{m} \left\{ \frac{1}{2} [f(x_0) + f(x_m)] + f(x_1) + \ldots + f(x_{m-1}) \right\}$$

$$+ \frac{(b-a)^2}{12} [f'(a) - f'(b)]$$

Formulele Newton-Cotes se bazează pe interpolarea Lagrange cu noduri echidistante, $x_k = x_0 + kh$, $k = 0, 1, \ldots, n$. (Metoda dreptunghiului, trapezului și Simpson sunt cazuri speciale de formule Newton-Cotes, luând n = 0, n = 1 și n = 2) Definim

- formule închise: $x_0 = a$, $x_n = b$ și $h = \frac{b-a}{n}$
- formule deschise: $x_0 = a + h$, $x_n = b h$ și $h = \frac{b-a}{n+2}$

Ponderile α_i depind doar de n, dar nu și de intervalul de integrare [a,b]

$$\phi_i(t) = \prod_{k=0, k \neq i}^n \frac{t-k}{i-k}, \ 0 \le i \le n$$

Formule închise

$$I_n(f) = h \sum_{i=0}^n \alpha_i f(x_i), \quad \alpha_i = \int_0^n \phi_i(t) dt$$

Formule deschise

$$I_n(f) = h \sum_{i=0}^n \alpha_i f(x_i), \quad \alpha_i = \int_{-1}^{n+1} \phi_i(t) dt$$

Ponderile α_i nu depind de a, b și f și pot fi tabelate a priori. Pentru formulele deschise avem și valori negative!

Pentru n par și $f \in C^{n+2}([a,b])$ avem

$$E_n(f) = \frac{M_n}{(n+2)!} h^{n+3} f^{(n+2)}(\xi),$$

unde $\xi \in (a,b)$ și

$$M_n = \begin{cases} \int_0^n t \pi_{n+1}(t) dt < 0 \text{ (închise)} \\ \int_{-1}^{n+1} t \pi_{n+1}(t) dt > 0 \text{ (deschise)}, \end{cases}$$

$$\pi_{n+1}(t) = \prod_{i=0}^{n} (t-i)$$
. Gradul de exactitate este $n+1$.

Pentru n impar și $f \in C^{n+2}([a,b])$ avem

$$E_n(f) = \frac{K_n}{(n+1)!} h^{n+2} f^{(n+1)}(\xi),$$

unde $\xi \in (a,b)$ și

$$\mathcal{K}_n = egin{cases} \int_0^n \pi_{n+1}(t) \, dt < 0 \; ext{(închise)} \ \int_{-1}^{n+1} \pi_{n+1}(t) \, dt > 0 \; ext{(deschise)}, \end{cases}$$

$$\pi_{n+1}(t) = \prod_{i=0}^{n} (t-i)$$
. Gradul de exactitate este n .

Probleme Cauchy

Metode Runge-Kutta: laboratorul anterior

$$\begin{cases} y'(x) = f(x, y(x)), & x \in [x_0, x_0 + T], & T > 0 \\ y(x_0) = Y_0 \end{cases}$$

Se consideră următoarea discretizare a intervalului $[x_0, x_0 + T]$

$$x_0 < x_1 < \ldots < x_{N-1} < x_N = x_0 + T$$

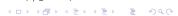
Notăm cu y_i , i = 0, ..., N aproximațiile pentru valorile $y(x_i)$, i.e.

$$y(x_i) \approx y_i$$

Evident $y_0 = y(x_0) = Y_0$ și derivata va fi aproximată prin

$$y'(x_i) \approx f_i := f(x_i, y_i)$$

Presupunem că nodurile sunt echidistante, i.e. $x_{i+1} - x_i = h$

Probleme Cauchy (Metode *multipas*)

O metodă cu p ($p \ge 1$) pași: pentru y_{n+1} depinde de valorile $y_{n+1}, y_n, \ldots, y_{n+1-p}$, dar nu depinde de y_k cu k < n+1-p. Metodă multipas liniară (p+1 pași) are forma

$$y_{n+1} = \sum_{j=0}^{p} a_j y_{n-j} + h \sum_{j=0}^{p} b_j f_{n-j} + h b_{-1} f_{n+1}$$

p=0: avem metode cu un pas. $b_{-1}=0$: explicite Forma echivalentă

$$\begin{cases} y'(x) = f(x, y(x)) \\ y(x_0) = Y_0 \end{cases} \Leftrightarrow y(x) = Y_0 + \int_{x_0}^x f(t, y(t)) dt$$

Metode Adams

Se integrează în locul lui f polinomul de interpolare pentru p+1 noduri distincte.

$$y_{n+1} = y_n + h \sum_{j=-1}^{p} b_j f_{n-j}, \quad n \ge p$$

Nodurile de interpolare pot fi

- $ightharpoonup x_n, x_{n-1}, \dots, x_{n-p}$ (explicite)
- $ightharpoonup x_{n+1}, x_n, \dots, x_{n-p+1}$ (implicite)

Metode Adams-Bashforth $(b_{-1}=0)$

$$y_{n+1} = y_n + hf_n \quad (p = 0)$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{2}(f_n - f_{n-1}) \quad (p = 1)$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{12}(23f_n - 16f_{n-1} + 5f_{n-2}) \quad (p=2)$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{24}(55f_n - 59f_{n-1} + 37f_{n-2} - 9f_{n-3})$$
 (p = 3)

Metode Adams-Moulton $(b_{-1} \neq 0)$

$$y_{n+1} = y_n + hf_{n+1} \quad (p = -1)$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{2}(f_n + f_{n+1}) \quad (p = 0)$$

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{12}(5f_{n+1} + 8f_n - f_{n-1}) \quad (p = 1)$$

Polinoame Ortogonale

w-funcție *pondere* (pozitivă și integrabilă) pe (-1,1). $\{p_k|k=0,1,\ldots\}$ șir de polinoame

$$\int_{-1}^{1} w(x)p_k(x)p_m(x) dx = 0 \text{ dacă } m \neq k$$

Notație

$$(f,g)_w = \int_{-1}^1 w(x)f(x)g(x) dx, \quad ||f||_w = (f,f)_w^{1/2}$$

$$L_w^2 = L_w^2(-1,1) = \left\{ f: (-1,1) \to \mathbb{R} \middle| \int_{-1}^1 f^2(x) w(x) \, dx < \infty \right\}$$

Polinoame Ortogonale

Familie de polinoame monice ortogonale $\{p_k\}$

$$\begin{cases} p_{k+1}(x) = (x - \alpha_k)p_k(x) - \beta_k p_{k-1}(x) \\ p_{-1}(x) = 0, & p_0(x) = 1 \end{cases}$$

$$\alpha_k = \frac{(xp_k, p_k)_w}{(p_k, p_k)_w}, \quad \beta_{k+1} = \frac{(p_{k+1}, p_{k+1})_w}{(p_k, p_k)_w}, \quad k \ge 0$$

Deoarece $p_{-1}=0$ coeficientul β_0 este arbitrar ales și depinde de tipul polinoamelor.

Polinoame Cebîşev $w(x) = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$

$$L_w^2(-1,1) = \left\{ f : (-1,1) \to \mathbb{R} \middle| \int_{-1}^1 f^2(x) \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx < \infty \right\}$$

$$(f,g)_w = \int_{-1}^1 f(x)g(x) \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx$$

$$\|f\|_w = \left(\int_{-1}^1 f^2(x) \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \right)^{\frac{1}{2}}$$

$$\begin{cases} T_{k+1}(x) = 2xT_k(x) - T_{k-1}(x), & k = 1, 2, \dots \\ T_0(x) = 1, & T_1(x) = x \end{cases}$$

Polinoame Cebîşev

$$T_k(x) = \cos(k \arccos(x)), \quad k = 0, 1, \dots$$

$$(T_k, T_n)_w = \begin{cases} 0, & \text{dacă } k \neq n \\ \pi, & \text{dacă } k = n = 0 \\ \frac{\pi}{2}, & \text{dacă } k = n \neq 0 \end{cases}$$

$$\|T\|_{\infty} = 1$$

$$\|2^{1-n}T_n\|_{\infty} \leq \min_{p \in \mathbb{P}_n^1} \|p\|_{\infty}$$

$$\text{unde } \|f\|_{\infty} = \max_{x \in [a,b]} |f(x)|, \quad f \in C^0([a,b])$$

$$\mathbb{P}_n^1 = \left\{ p(x) = \sum_{k=0}^n a_k x^k, a_n = 1 \right\}$$

Polinoame Legendre w(x) = 1

$$L^{2}(-1,1) = \left\{ f : (-1,1) \to \mathbb{R} \middle| \int_{-1}^{1} f^{2}(x) dx < \infty \right\}$$

$$(f,g)_{1} = \int_{-1}^{1} f(x)g(x) dx$$

$$\|f\|_{1} = \left(\int_{-1}^{1} f^{2}(x) \right)^{\frac{1}{2}}$$

$$\left\{ L_{k+1}(x) = \frac{2k+1}{k+1} x L_{k}(x) - \frac{k}{k+1} L_{k-1}(x), \ k = 0, 1, \dots \right\}$$

$$L_{0}(x) = 1, \quad L_{1}(x) = x$$

Polinoame Legendre

$$L_{k}(x) = \frac{1}{2^{k}} \sum_{l=0}^{\lfloor k/2 \rfloor} (-1)^{l} C_{k}^{l} C_{2k-2l}^{k} x^{k-2l}, \ k = 0, 1, \dots$$
$$(L_{k}, L_{m})_{1} = \delta_{km} \frac{2}{k+1}$$

Polinoamele Cebîşev şi polinoamele Legendre sunt cazuri particulare de polinoame Jacobi:

$$w(x)=(1-x)^{\alpha}(1+x)^{\beta},\quad \alpha,\beta>-1.$$
 Dacă $\alpha=\beta=0$ obținem polinoame Legendre, iar dacă $\alpha=\beta=-\frac{1}{2}$ obținem polinoame Cebîșev .